

QISHLOQ JOYLARDA TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISHNING AHAMIYATI.

Andijon tumani 2-son texnikumi
Manopov Behzodbek Zapardinnovich

Аннотация.

Ushbu maqolada qishloq joylarda tadbirkorlikni rivojlantirishning ijtimoiy-iqtisodiy ahamiyati yoritib beriladi. Qishloq hududlarida kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirish aholi bandligini ta'minlash, daromad manbalarini ko'paytirish hamda hududlarning barqaror rivojlanishiga erishishda muhim omil hisoblanadi. Shuningdek, tadbirkorlik faoliyatini qo'llab-quvvatlashga qaratilgan davlat dasturlari va imtiyozlarning qishloq joylarda iqtisodiy faollikni oshirishdagi o'rni tahlil qilinadi.

Калит so'zlar: qishloq joylar, tadbirkorlik, kichik biznes, xususiy tadbirkorlik, aholi bandligi, iqtisodiy rivojlanish.

Hozirgi kunda qishloq joylarda tadbirkorlikni rivojlantirish mamlakat iqtisodiyotini mustahkamlash va aholi farovonligini oshirishning muhim yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Qishloq hududlarida mavjud tabiiy, mehnat va moddiy resurslardan samarali foydalanish orqali yangi ish o'rinlarini yaratish, ishlab chiqarish hajmini oshirish va ichki bozorni to'ldirish imkoniyatlari kengayadi. Shu bois, qishloq joylarda tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirish masalasi bugungi kunda dolzarb ahamiyat kasb etmoqda.

Qishloq joylarda tadbirkorlik – bu aholining iqtisodiy faolligini oshirish va mahalliy resurslardan samarali foydalanishni ta'minlaydigan faoliyatdir. Tadbirkorlikning rivojlanishi qishloq hududlarida yangi ish o'rinlarini yaratishga, aholining turmush darajasini yaxshilashga va hududiy iqtisodiyot barqarorligini oshirishga xizmat qiladi. Kichik va o'rta biznes qishloq xo'jaligi mahsulotlarini qayta ishlash, xizmat

ko'rsatish va savdo sohalarida yangi imkoniyatlar yaratadi. Shu tariqa, tadbirkorlik qishloq hududlarining iqtisodiy salohiyatini oshirishga yordam beradi.

Qishloq joylarda tadbirkorlik ijtimoiy va iqtisodiy jihatdan muhim ahamiyatga ega. U aholining bandligini ta'minlashga yordam beradi. Yangi ish o'rinlari yaratish orqali ishsizlik darajasini kamaytiradi va iqtisodiy faollikni oshiradi. Tadbirkorlik aholining daromadlarini oshirishga xizmat qiladi. Xususiyl tadbirkorlik orqali aholi moliyaviy jihatdan mustaqil bo'lib, turmush darajasini yaxshilashi mumkin. Tadbirkorlik mahalliy resurslardan samarali foydalanish imkonini beradi. Qishloq xo'jaligi va tabiiy resurslarni ishlab chiqarish jarayonlariga jalb qilish orqali iqtisodiy samaradorlik oshadi. Tadbirkorlik hududiy iqtisodiy barqarorlikni mustahkamlaydi. Mahalliy ishlab chiqarish hajmi ortishi bilan qishloq hududlarining iqtisodiy salohiyati oshadi.

Qishloq joylarda tadbirkorlikni rivojlantirish uchun bir nechta asosiy vositalar mavjud. Moliyaviy qo'llab-quvvatlash bu yo'nalishdagi eng muhim omillardan biridir. Davlat grantlari, imtiyozli kreditlar va subsidiya dasturlari tadbirkorlikni rag'batlantiradi. Kadrlar tayyorlash va malaka oshirish ham muhimdir. Tadbirkorlik ko'nikmalari va biznes yuritish bo'yicha o'quv kurslari, seminarlar va treninglar bu jarayonga yordam beradi. Infratuzilmani rivojlantirish tadbirkorlikni samarali qilishning muhim sharti hisoblanadi. Transport, kommunikatsiya va xizmat ko'rsatish tarmoqlarini yaxshilash hududiy biznesni qo'llab-quvvatlaydi. Qonuniy himoya tadbirkorlik faoliyatini qo'llab-quvvatlovchi qonunlar va tartib-qoidalar orqali ta'minlanadi. Bu tadbirkorlarning huquqiy himoyasini kafolatlaydi va faoliyatini mustahkamlaydi.

Qishloq hududlarida tadbirkorlikni rivojlantirishda bir qator muammolar mavjud. Moliyaviy resurslarning yetishmasligi ko'plab yangi biznes loyihalarini amalga oshirishni qiyinlashtiradi. Tadbirkorlik bilim va ko'nikmalarining pastligi ham muammo sifatida namoyon bo'ladi. Ko'pchilik aholining biznes yuritish bo'yicha yetarlicha tajribasi yo'q. Infratuzilmaning rivojlanmaganligi qishloq joylarda ishlab chiqarish va xizmat ko'rsatishni sekinlashtiradi. Mahalliy bozorning cheklanganligi va talabning pastligi esa biznesning daromadlilikiga ta'sir qiladi. Ushbu muammolarni

bartaraf etish tadbirkorlikni samarali rivojlantirish va qishloq hududlarining iqtisodiy salohiyatini oshirish imkonini beradi.

Xulosa

Qishloq joylarda tadbirkorlikni rivojlantirish ijtimoiy va iqtisodiy jihatdan katta ahamiyatga ega. Tadbirkorlikning rivojlanishi aholining bandligini oshirish, daromad manbalarini ko'paytirish va hududiy iqtisodiy barqarorlikni ta'minlashga xizmat qiladi. Kichik va o'rta biznes orqali qishloq hududlarida yangi ish o'rinlari yaratiladi, mahalliy resurslar samarali ishlatiladi va ishlab chiqarish hajmi ortadi. Shu bilan birga, tadbirkorlik aholining turmush darajasini oshirish va qishloq iqtisodiyotini mustahkamlash imkonini beradi. Qishloq hududlarida tadbirkorlikni rivojlantirish uchun moliyaviy qo'llab-quvvatlash, kadrlar tayyorlash, infratuzilmani rivojlantirish va qonuniy himoya kabi vositalardan samarali foydalanish zarur. Moliyaviy resurslar yetishmasligi, tadbirkorlik bilimining pastligi, infratuzilmaning rivojlanmaganligi va mahalliy bozorning cheklanganligi kabi muammolarni bartaraf etish orqali tadbirkorlik faoliyatini yanada rivojlantirish mumkin. Qishloq joylarda tadbirkorlikni rivojlantirish nafaqat iqtisodiy, balki ijtimoiy barqarorlikni oshirishda ham muhim omil bo'lib, mamlakatning umumiy rivojlanish strategiyasida katta ahamiyat kasb etadi.

Foydalanilgan adabiyotlar.

1. Oblomurodov N., Tolipov F. O'zbekiston mustaqilligining dastlabki yillarida mulkchilik va tadbir-korlikning ahvoli: yutuqlar, muammolar va yechimlar // O'zbekistonda ijtimoiy FANLAR. 2-3/2019. -24 bet.
2. G'ofurov A, Usmonova Z. Yer resurslaridan foydalanish muammolari // Iqtisod va hisobot. 1997. -№3, – 15 bet.
3. G'ofurov A., Usmonova Z. Yer resurslaridan foydalanish muammolari // Iqtisod va hisobot. 1997, - №3,- 15 bet.
4. Nabiev E., G'oyibnazarov B. Tomorqaning ahamiyati // qtisod va hisobot. 1995. - №??, - 64 bet.
5. Yo'ldoshev B., Yusupov O. Farovon turmush sari (Qishloq joylarida yordamchi sanoat korxonalarini rivojlantirish haqida) // Iqtisod va hisobot. 1996. -№11, - 30 bet.